

k plesu. Do ostajanja je bilo najboljših in najokusniših jedil in pijač; a on se je od 11. leta dalje v sredo, petek in saboto postil ob kruhu in vodi, po okoliščinah pa še večkrat; tudi sicer je užival tako malo, da se je vse čudilo, kako more živeti ob tako pičli hrani; in če je moral biti pri sijajnih pojedinah, si je vselej izbral najslabše in še tega čisto malo. Na ponudbo je imel najlepših oblačil, a izbiral si je najpreprostejšo in ponošeno; pod obleko pa je nosil za pokoro trde in zbadljive reči. Pripravljeno mu je bilo mehko klečalo, a klečal je le na trdih tleh in še v mrzlih nočeh je vstajal k molitvi. Imel je mehko posteljo in ker si je ni mogel z drugo zamenjati, podkladal si je polen in dil, da si je na trdem privoščil nekoliko počitka. Pri vseh svojih opraviilih si je izvolil vselej najrajše to, kar mu je bilo obtežno in neprijetno, posnemaje Jezusa, ki si je bil odbral na zemlji le trpljenje in neprijetnosti za svoj delež.

Hud, pa zdrav tobak.

udno to, da imajo mestni učenci nekak strah, ali kaj bi rekel, spoštovanje do krepkih kmečkih součencev.

Še jaz, mislite si, ki sem doma pod slamnato streho, sem v prvi latinski šoli v Ljubljani svoji materi pokazal na ulici součenca Petelina z besedami: „Mama, glejte, ta-le je najmočnejši v naši šoli!“

Najmočnejši, to je imelo veljavo, ne najmarljivejši, ne najbolj nadarjeni. Prav seveda ni tako, a je bilo tako v naših dneh.

Kaj čuda torej, da je bil mali, bledi Julče, sinček cesarskega logarja, posebno ponosen na to, da je bil ž njim prijazen in dober — Pohlinov Polde.

Dobro je bilo to prijateljstvo! Ko je Polde v šoli vil in sukal svoje tovariše, je bil Julče brez skrbi. In

to je zaleglo mnogo. Ni mu bilo ugodno, kdor je prišel Poldetu pod pesti.

Po potu v šolo in iz šole je obvladal Polde vse.

Le bolj od daleč se mu je upal kdo ziniti katero, da jo je potem tem hitreje odkuril.

Pretepač je bil Polde, da ga je poznalo sedem vasi. V petih minutah jih je zdelal petindvajset, ako so mu nagajali. Samo Julčetu se ni bilo treba bati. Kaj ponosno je korakal ob Poldetovi strani in prezirljivo je gledal po svojih tovariših, češ: kaj bote vi? Jaz in Polde, mi dva sva za kaj!

To-le prijateljstvo Julčetovo pa tudi ni bilo zastoj. Kar je premogla logarjeva jedilna shramba, od vsega je moral imeti Polde.

„Ti Julče, kruha mi prinesi jutri; veš belega imam jaz kaj rad!“

„Imate li pri vas že kaj jabolk? Kaj pa orehov?“

„Kdaj boš pa kaj sladkarij prinesel?“

„Jutri pa prinesi ono malo svojo puško, bova streljala.“

Tako je prosil Polde, tako vpraševal, tako zapovedoval svojemu varovancu. In Julče je ubogal.

Toda Polde še ni bil pri kraju.

„Še tisto pipo očetovo, s tisto dolgo cevko, prinesi enkrat! In tobaka tudi; ga bova naredila eno.“

Eh, tudi potegniti ga je znal Polde, ko še niti prvih hlač ni imel. Vseh muh je bil poln. Vse slabo in nepotrebno ga je veselilo.

Prinesel je res oni dan Julček pipo in tobak tudi.

„Po šoli bova“, reče Polde. In prišla sta iz šole, prav vesela. In naredila sta ga eno. In prižgal jo je Polde in potegnil je kakih petkrat, da se je kar svetilo v pipi, in mogočni dimi so se dvigali iz nje.

„To ti je tobak! Na, Julče, potegni še ti!“

„No, še enkrat!“

„No, še!“

„No!“

Nekako zasukalo se je Julčetu pred očmi in vse je zaplesalo okolu njega. Megla je stopila predenj in Julče je zdrsnil po dolgem po stolu. Vroče mu je bilo

„To ti je tobak! Na, Julče, potegni še ti!“

in zeblo ga je hkrati. Zavrtelo se mu je nekaj v želodcu . . .

* * *

„Šest bo že, pa ga še ni! Tako dolgo vendar ni zaprt. Bog pomagaj vendar tudi, kam se je neki utaknil?“ Tako so govorili Julčetova mati mrmraje sami s seboj.

„Bog nas varuj, če je kam padel“, so si zmislili in udrli so jo skozi duri.

„Ali ste ga kaj videli, našega?“ se ustavijo pred Pohlinovo hišo.

„Saj je notri, toda — umrl bi skoraj.“

Polde zasliši Julčetovo mater. Namah jo ubere pri zadnjih durih na plano.

Materi je bilo v hipu vse jasno. Zeleno-bledi Julček nezavesten, poleg njega pa napolpolna pipa . . .

„Kadila sta!“ —

„Bog obvaruj še kdaj ž njim!“ sta mu zažugala drugi dan oče in mati.

In ni več.

Ugleden učitelj je danes. Polde je pa v prisilni delavnici.

Morda bi bila oba, ako bi ne bilo one — pipe tobaka.

Ferdo Gregorec.

Sivka.

Žalostna sivka
V hlevu stoji,
Žalostna sinku
To govori:

Ti boš veselo
Skakal okrog,
Da te bo gledal
Zeleni log.

„Kmalu bo prišla
Žopet pomlad,
Cvelo bo cvetje,
Zorel bo sad.

Mene pa vzame
Hudi mož,
Matere videl
Več ne boš.“

Gradiški.

